

Sygn. akt III KK 75/20

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

skazanego z art. 178a § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 26 maja 2020 r.,
kasacji skazanego (radcy prawnego)
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt V Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L.
z dnia 27 sierpnia 2018 r., sygn. akt IV K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego R. K. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt V Ka (...), po rozpoznaniu apelacji oskarżonego R. K. oraz jego obrońcy, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 27 sierpnia 2018 r., sygn. akt IV K (...), którym to orzeczeniem R. K. uznany został za winnego popełnienia czynów: z art. 178a § 1 k.k. za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1), orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat (pkt 2), świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt 3) i nałożono obowiązek

zwrotu prawa jazdy (pkt 4); z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. za co wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 5); z art. 226 § 1 k.k. za co wymierzono mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 6); orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 7), której wykonanie warunkowo zawieszono na okres roku próby (pkt 8) oraz wymierzono grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych (pkt 9).

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył osobistą kasacją – wykonujący zawód radcy prawnego – skazany. Zarzucił w niej:

1. „rażące naruszenie prawa - art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 oraz art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP, a także art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez wyznaczenie do składu Sądu rozpoznającego apelację w niniejszej sprawie osoby nieuprawnionej - Pani Sędzi A. Ś. P. w sytuacji, gdy Pani Sędzia została powołana na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego przez Prezydenta RP na podstawie uchwały nr (...) z dnia 5 grudnia 2018 roku podjętej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie niegwarantującym niezależności i niezawisłości z uwagi na wybranie 15 jej członków spośród sędziów przez Sejm RP, a w konsekwencji rozpoznanie niniejszej sprawy przez Sąd, który był nienależycie obsadzony;
2. rażące naruszenie prawa - art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez jedynie pozorne odniesienie się do zarzutów i wniosków apelacji złożonej przez oskarżonego i jego obrońcę w szczególności poprzez niezajęcie żadnego stanowiska w przedmiocie urzędnika, którego badaniu nie poddał się oskarżony, jak również niewskazanie miejsca i czasu, w którym miało dojść do znieważenia policjantów oraz nieokreślenie czasu, w którym miało dojść do naruszenia nietykalności policjantów, a także nie odniesienie się do występujących w zeznaniach świadków sprzeczności i

nieścistości;

3. rażące naruszenie prawa - art. 5 § 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez bezpodstawne przerzucenie na oskarżonego ciężaru dowodu, nie oparcie zaskarżonego orzeczenia na całokształcie materiału dowodowego, dowolne wybranie dowodów bądź ich fragmentów w celu skazania oskarżonego oraz manipulowanie dowodami w takim samym celu;
4. rażące naruszenie prawa - art. 427 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 170 § 4 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez bezpodstawne oddalenie postanowieniem z dnia 13 września 2019 roku wniosków dowodowych złożonych przez oskarżonego o przesłuchanie M. K. jako świadka oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych w sytuacji, gdy równocześnie Sąd dopuścił dowód z prywatnej opinii biegłego M. K. , a więc uznał, że okoliczność, na którą zostały zgłoszone wszystkie wnioski jest istotną dla rozstrzygnięcia”.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w L..

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodzić należy się z oskarżycielem publicznym, że wniesiona w tej sprawie kasacja jest oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Ta akceptacja dla wniosku końcowego zawartego w odpowiedzi na kasację nie oznacza wszelako podzielenia zawartej w tym piśmie procesowym argumentacji, która nie jest trafna i nie uwzględnia realiów procesowych niniejszej sprawy.

Zarówno autor kasacji, jak i prokurator w odpowiedzi na nią przeoczyli, że w wypadku rozstrzygnięcia jakie zostało wydane wobec skazanego R. K. , a więc wymierzenia mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, istnieją ustawowe ograniczenia co do możliwości wniesienia tego rodzaju nadzwyczajnego środka zaskarżenia na korzyść. Wynikają one z jednoznacznie sformułowanej treści art. 523 § 2 k.p.k. Jeżeli więc oskarżonego skazano za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, możliwe jest wniesienie kasacji w oparciu o wszystkie podstawy kasacyjne wymienione w art. 523 § 1 k.p.k. (z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia). W przeciwnym wypadku, a więc nie wymierzenia kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, ograniczenie przewidziane w art. 523 § 2 k.p.k. nie dotyczy jedynie kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Jest więc oczywiste, że nawet wskazanie w kasacji na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie uprawnia do podnoszenia w niej również innych uchybień, nie mających tego charakteru. Jak to wielokrotnie podkreślał w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy, wyłączenie ograniczenia przewidzianego w art. 523 § 2 k.p.k. ma miejsce w odniesieniu do kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. Nie oznacza to jednak, że do kasacji spełniającej wymagania określone w art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. można dołączyć także inne zarzuty. W tej bowiem części nigdy nie będzie to kasacja wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., lecz odwołująca się do innych zarzutów, które w takiej sytuacji procesowej z mocy ustawy w ogóle nie mogą być podstawą kasacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 grudnia 2006 r., II KK 138/06; z dnia 24 stycznia 2008 r., II KK 271/07; z dnia 13 października 2010 r., IV KK 214/10; z dnia 14 listopada 2017 r., II KK 319/17).

W tym zakresie, a więc niewskazującym na wystąpienie uchybienia z art. 439 k.p.k., kasacja jest siłą rzeczy niedopuszczalna. Nie jest więc możliwe, tak jak to postuluje oskarżyciel publiczny, rozpoznanie zarzutów podniesionych w niniejszej kasacji w pkt 2 – 4 i uznanie ich za oczywiście bezzasadne, byłoby to

bowiem merytoryczne ustosunkowanie się do nich, a tego w odniesieniu do zarzutów niedopuszczalnych sądowi kasacyjnemu czynić nie wolno, gdyż przekraczałoby to uprawnienie ustawowe.

Jedynym dopuszczalnym i podlegającym rozpoznaniu zarzutem jest w związku z tym wyłącznie ten sformułowany w pkt. 1.

I w tym wypadku myli się jednak prokurator, gdy wywodzi, że nie jest możliwe stosowanie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w odniesieniu do składów sądów z udziałem osoby powołanej na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) w rozumieniu uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), odwołując się przy tym do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20 (M.P. z 2020 r., poz. 103). Oskarżyciel publiczny przeoczył bowiem, że Sąd Najwyższy podejmując wspomnianą uchwałę, a także orzekając w niniejszej sprawie, zobligowany jest do pominięcia wszelkich regulacji krajowych, które stanowiłyby potencjalnie przeszkodę dla dokonania wykładni zmierzającej do natychmiastowego zastosowania prawa Unii zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 (zob. w tym przedmiocie szeroki wywód zawarty w pkt 4 – 9 wspomnianej uchwały trzech połączonych Izb, w tym wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 29 kwietnia 1999 r., C-224/97, *Ciola v. Vorarlberg*). Z tej też przyczyny, mocy obowiązującej omawianej uchwały, pomijając nawet kwestie merytoryczne, nie mogły podważyć wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. w sprawie U 2/20 oraz z dnia 21 kwietnia 2020 r. w sprawie Kpt 1/20. Uchwała z dnia 23 stycznia 2020 r. zachowała swoją moc prawną, stanowiąc jednocześnie zasadę prawną zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.). Jest ona wiążąca dla wszystkich składów Sądu Najwyższego, a odstępianie od niej jest możliwe wyłącznie w drodze procedury przewidzianej w art. 88 powołanej ustawy o Sądzie Najwyższym. Taka

procedura w odniesieniu do uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, wdrożona do chwili obecnej nie została.

Pomimo powyższych uwag, krytycznych pod adresem zawartego w

odpowiedzi na kasację stanowiska prokuratora, trafna jest jego konkluzja, że sam zarzut podniesiony przez skarżącego w pkt 1 kasacji jest niezasadny w stopniu oczywistym. Jak to wywiódł Sąd Najwyższy w pkt. 3 cytowanej uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r., wykładnia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 379 pkt 4 k.p.c. przyjęta w pkt 1 i 2 tej uchwały nie ma zastosowania do orzeczeń wydanych przed dniem jej podjęcia oraz do orzeczeń, które zostaną wydane w toczących się w tym dniu postępowaniach na podstawie Kodeksu postępowania karnego przed danym sądem.

Nie negując więc faktu, że biorąca udział w składzie Sądu Okręgowego w L. wydającego wyrok z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. akt V Ka (...), sędzia A. Ś. K. została powołana na urząd sędziego Sądu Okręgowego w L. przez Prezydenta RP na podstawie uchwały nr (...) z dnia 5 grudnia 2018 r. podjętej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a więc w składzie niegwarantującym niezależności i niezawisłości z uwagi na wybranie 15 jej członków spośród sędziów przez Sejm RP (zob. Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18 i postanowieniu z dnia 15 stycznia 2020 r., III PO 8/18; powoływana wielokrotnie uchwała połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, a także pkt 55-57 i 68 postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 kwietnia 2020 r., w sprawie C-791/19/R), data zapadłego orzeczenia uniemożliwia uznanie, że wyrok wydany z jej udziałem dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – pkt 3 wskazanej uchwały.

Z uwagi na powyższe zbędne było więc również przeprowadzanie badania

czy wadliwość procesu powoływania wymienionej wyżej sędziego sądu powszechnego prowadzi, w okolicznościach tej sprawy, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Kierując się przedstawionymi wyżej względami, orzeczono jak w pkt. 1 postanowienia, obciążając skazanego – art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. – kosztami postępowania kasacyjnego (pkt 2).